

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Magyarországon: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Külföldön: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő: Rudnyánszky Gyula.
Kiadó laptulajdonos: László József.

Egyesszám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

Pályaválasztás.

— aug. 31.

Bármennyire elcsépelet téma is, a pályaválasztásról írni sohasem fölösleges, mert ez egyik leglényegesebb kérdése és feladata egy szülőnek, mint a tanulóknak. Most, a szünetben megint elsőrendű kérdéssé vált a pályaválasztás, most dönt ezer szülő és gyermek a fölött, hogy milyen munkában, mely hivatásban keresse meg a kenyerét.

Valószínűleg a pályaválasztás kérdését tisztázandó adta ki az országos statisztikai hivatal nemrégiben a kimutatást arról, hogy a júniusban érettségizett ifjak milyen pályát választottak. A magyarországi középiskolákban az idén 577 fiatalember tette le az érettségi vizsgálatot. Ezek közül 24 százalék választotta a jogi pályát, 18.4 százalék a technikai pályát, 8.9 százalék a tanárít, 8.5 az orvost, 7 százalék a kishivatalnokit, 6 százalék a kereskedőt, 4.8 a gazdaságit, 3 százalék a művészetit, 2.4 a vasuti és postait, 2 a lelkészetet és 2 százalék az állatorvost.

Ezen kimutatásból látható, hogy a jogász pályára menők vannak nálunk többségben. Azonban mégis megcsappant ez a szám, mert hiszen 20 év előtt a művelt magyar ifjuság 50 százaléka lépett a jogász pályára. Örvenletes jelenség, hogy az 50 százalékból 24 lett az idők folyamán. Az első tanulság tehát, melyet a szülők ezen adatokból merithetnek, nem egyéb, mint az, hogy a még mindig kényelmesnek és biztosnak látszó jogász pályára ne adják ez eddigi mohósággal gyermekeiket. Ugy csak azt is hirdeti a statisztika, hogy Magyarország kezd a jogász ország jellegéből kivetkőzni, a 24 százalék évről-évre kisebb lesz és megszűnik az aránytalanság, amely a főiskolák jogi szakát tulszulfolja, de a többi szakot üresen hagyja.

A művelt magyar ifjuság 18 százaléka van már ma a technikai pályán, ez az arány pedig az éppen megfelelő. Sem az építkezés, sem az ipar nincsen Magyarországon annyira kifejlődve, hogy a 18 százalékon felül is fehér kenyeret tudna adni diplomás technikusoknak. Ellenben kevés az orvos. Amikor minden város és minden hatóság, a kormány s a nagyobb vállalatok is arra törekcsenek, hogy minél jobb közegészségi állapotokat teremtsenek, amikor még Magyarországon száz és száz olyan község van, amelynek nincs orvosa, egyszerűen azon okból, mert

orvost kapni nem tud, az orvosi pályán megállapítható még az egészséges kereslet, keveseljük a 8.5 százalékot, a mely a leaturázott ifjak közül az orvosi szakon folytatta tanulmányait. Ez a szak kibirna még egyszer ennyi százalékot, mert kevés az orvos a falvakban és még kevesebb a jó orvos. A szülők tehát helyesen teszik, e statisztika nyomán, ha fiaikat az orvosi pályára adják.

Ugyancsak keveseljük a gazdasági pályára lépőknek 4.8 százalékát. Magyarország ma is par excellence földművelő állam, mely szükében van állandóan a gazdatiszteknek.

Biztos és jól jövedelmező pálya ez, amely annál nagyobb hasznot hajt, minél jobban megtanulta a gazdatiszt a mesterségét. És sok földbirtok van Magyarországon, amely csak azért nem hozza meg teljes jövedelmét, mert nem a korszerű színvonalon álló szakszerűséggel kezelik. Minél több lesz a képzett, akadémiát végzett gazdatiszt, annál eredményesebb lesz nálunk a földművelés, amely a legtöbb vidéken és a legtöbb uradalomban még ma is a félszázad előtt kitaposott nyomokon halad. A szülők tehát egész bátran adhatják gyermekeiket a gazdatiszti pályára is.

Felette kevés nálunk az állatorvos is. Ez a pálya még egyszer annyi művelőt birna el, mint a hány okleveles ember él utána.

Politikai hírek.

— **Kvassay nyilatkozik.** Kvassay István, a konzuli főtörvényszék elnöke, a magyar válság hivatalan kuktája ismét megszólal. Igaz, hogy egy kicsit későn nyilatkozik, de azért mindegy. Röpiratot ír megbízás nélkül... (Adalékok az aktuális válsághoz) címen. Tulajdonképen talán azért keletkezett az egyébként fölösleges irat, hogy védekezés, ehelyett azonban szemérmetlenül megvádolja a koalíciót és magasztalja a király legfőbb haduri jogát. Az „egy önjelölt programbeszéde” tekintélyi érveknek félre magyarázásával akarja a maga álláspontját védeni s azonkívül újra fölvet egy régen szóban forgó kérdést, de a kívánt feleletet nem adja meg rájuk. Ennek a nevetséges vádaskodásnak a példaképe e röpirat végső sorai, amelyekért legföljebb csak szánalmat érdemel. Azt mondja: Alkotmányos monarchiában az egészséges államfentartó politikának egyaránt elsőrangú követelménye a királytisztület és törvénytisztület, ezekkel azonban ott vagyunk, ahol volt Mózes népe a bibliai hagyományok szerint, amikor megmondá Jehovának és veszélyeztő parancsolatainak monoton tisztületét, különféle bálványokat emelt magának és azok előtt borult a porba mély imádásban!

A nagy válság.

— augusztus 31.

Tegnap megeáfolták annak hírét, hogy Fejérváry Géza báró miniszterelnök Ő Felségéhez kihallgatásra Ischlbe utazik, pedig mégis úgy áll a dolog, hogy a magyar miniszterelnök a legközelebbi napok egyikén kihallgatásra fog jelentkezni.

Egy a kormányhoz közel álló lap meg is jegyzi, hogy ez a kihallgatás, a pénzügyi helyzettel kapcsolatos, a melyre nézve a feliséget Lukács László pénzügyminiszter világosította fel. Annyi tehát tény, hogy a miniszterelnök a képviselőház összeülése előtt kihallgatásra megy, a melyen végleg döntenek a kormány követendő eljárásáról.

Rendesen jól értesült forrásból kapjuk hírét annak, hogy a függetlenségi párt kezében mozgalom indult meg a választói jog dolgában. Tudvalevő, hogy az egyesült ellenzéki programból a disszidensek egyes kivánságára maradt ki az, hogy a szövetkezett baloldal az általános választói jogot kívánja. Most, a mikor az általános választói jog percében mozog az egész politikai a függetlenségi párt, nehogy népszerűséget elveszítve fölveti a kérdést, olyan alakban, hogy a koalíció programpontként mondja ki, hogy ragaszkodik az általános választói joghoz. Kiváncsian lesik ezt illetőleg Kossuth Ferenc vélekedését, a ki különösen örkődik a felett, hogy a koalíció együttmaradását fontartsa, már pedig ennek a kérdésnek a felvetése nagy hullámokat ver majd fel a baloldali táborban.

A függetlenségi pártban azonban oly erős a hazafias érzés, hogy a Kristóffyól eredő kísérletezések kudarcot fognak vallani s a választási jog nem fog bomlasztó eszköznek bevalni.

Fejérváry báró ischli utjáról különben azt jelenti a félhivatalos „Magyar Nemzet” hogy az már holnap történik még, Ő felsége pedig pénteken fogadja a miniszterelnököt. Fejérváry báró a nevezett félhivatalos szerint teljesen és részletesen kidolgozott előterjesztést visz magával Ischlbe. Ez lenne a szeptember 15-én, a képviselőház elé terjesztendő program.

Beniczky Lajost, Pestvármegye alispánját magához hivatta Kristóffy belügyi-ügyvivő. Az alispán egy óra hosszat időzött a miniszternél. A mint egy újságíró előtt kijelentette, Kristóffy csak az iránt érdeklődött, hogy főispán kinevezése esetén mily magavisetlet tanusitana a vármegye közönsége? Erre Beniczky kijelentette, hogy a törvénytelen kormány által kinevezett új főispánt — amint az a vármegye határozatából folyik — a vármegye közönsége nem ismerné el. Az újságíró azon kérdésére, hogy

az alispánt megkínálta-e a belügyminiszter a főispánsággal, Beniczky azt válaszolta, hogy e kérdésre nem válaszolhat.

A Fejérváry-kormány tegnap nevezte ki az első főrendiházi tagot. Tarkovich József nyugdíjazása, illetőleg bankalkormányzóvá való kinevezése alkalmából megkapta a királyi elismerést és az örökös főrendiházi tagságot. Ugyancsak tegnap jelent meg a hivatalos lapban Mártly Albin kinevezése miniszterelnökségi államtitkárrá.

A városi pótdadó befizetése.

— augusztus 31.

Debrecen városának tanácsa felhívást intéz az adófizető közönséghez, a városi pótdadó befizetésének tárgyában. Itt következik:

Felhívás.

(Debrecen szab. kir. város adófizető közönségéhez.)

Köztudomású dolog, hogy a községi pótdadó és utadót az állami adók módjára hajtják be és azt az állampolgárok rendszeresen az állami adótartozásukkal együtt szokták befizetni, amiért is legtöbb ember igen tévesen azt gondolja, hogy ha jogos és hazafias dolog nem fizetni állami adót, akkor jogos és hazafias dolog községi pótdadót és utadót sem fizetni.

Pedig hát jogos és hazafias dolog lehet állami adót nem fizetni és azért mégis jogtalan és hazafiatlan dolog lehet nem fizetni községi pótdadót és utadót, — és ez most mindenesetre jogtalan és hazafiatlan dolog.

Az a körülmény, hogy az országgyűlés a mai kormánytól az állami adókat megtagadta és az a körülmény, hogy törvényhatósági bizottsági közgyűlésünk az állami adók beszedését, illetőleg annak az állampénztárba való beszállítását megtiltotta, korántsem érinti a törvényhatósági bizottsági közgyűlésünk által megszavazott községi pótdadó követelhetőségét.

Az állami adók ugyanis — csak abban az esetben követelhetők, ha arra az országgyűlés felhatalmazást ad; — a községi pótdadó és utadó követelhetősége ellenben csupán a törvényhatósági bizottság felhatalmazásától függ.

Ma is érvényben levő törvényeink adják meg a jogot az állampolgároknak az országgyűlésileg meg nem szavazott állami adók befizetésének a megtagadására, a tör-

vényhatóságoknak pedig az egyesek által befizetett állami adóknak az állam pénztárába való be nem szállítására. — Törvényen alapuló jogos cselekedet tehát az országgyűlésileg meg nem szavazott állami adók befizetésének, illetőleg az állam pénztárába való beszállításának a megtagadása. Sőt hazafias kötelesség is ezt a jogot gyakorolni akkor, amidőn — mint a mai viszonyok között is — egy alkotmányellenes kormánytól, a kormányzásra szükséges anyagi eszközöket megvonva, létfeltételétől fosztjuk meg és tesszük lehetetlenné a kormányzásra.

De semmiféle törvény sem adja meg a jogot az állampolgároknak arra, hogy a közgyűlésileg megszavazott községi pótdadó fizetését megtagadják. Hiszen a községi pótdadó felett különben sem a kormány, hanem a város ügyeit vezető városi hatóság rendelkezik.

Az által tehát, hogy a polgárok a községi pótdadót nem fizetik, nem a kormány, hanem a város ügyeit vezető városi hatóság működésének útjába gördítenek akadályt, amelynek eredménye számos irányban éreteti kártékony, sőt esetleg végzetessé válható hatását.

A községi pótdadó ugyanis eddig oly csekély mértékben folyt be, hogy attól kell tartanunk, hogy nem sokára bekövetkezik az az idő, midőn kellő anyagi eszközök hiányában nem lesz képes a város eleget tenni kötelezettségeinek. — Ennek kárát pedig legelső sorban is maguk a város polgárai fogják megérezni. — Másfelől pedig egy oly város, amely kellő anyagi eszközökkel nem rendelkezik és kötelezettségeinek eleget tenni nem tud — kellő erkölcsi súlylyal nem vehet részt az alkotmányvédő küzdelemben sem, — melynek pedig győzelmes megvívása minden becsületos honpolgár legfőbb vágyát képezi.

A községi utadó be nem fizetésével pedig — eltekintve egyéb körülményektől — számtalan munkás embert esetleg kenyerétől foszt meg Debrecen szab. kir. város adófizető közönsége, mert hiszen pénz hiányában kénytelen a város sok helyen abban hagyatni a munkát, máshelyeken pedig meg sem kezdheti azt.

Mindezeknek a tudatában kötelességünknek tartotuk Debrecen szab. kir. város hazafias és törvényt tisztelő adófizető polgárait a fentiekre figyelmeztetni és egyúttal pedig felhívjuk, hogy a törvényhatósági bizottsági közgyűlésünk felhatalmazása alapján — a folyó évre kivetett és esedékessé vált, valamint a múlt évekről fennmaradt községi pótdadó és utadó tartozásukat annyi val is inkább fizessék be, mert ellenkező-

esetben — a törvényben alapuló jogunknak és hazafias kötelességünknek fogva — kénytelenek leszünk azt a legszigorubb eljárás mellett behajtani.

A városi tanács.

A községi pót és utadó befizetése csak ugyan hazafias kötelesség. A ki ennek megfelel, éppen a nemzeti ellenállást támogatja azáltal, hogy a város ügyeinek zavartalan folyásának biztosításában közreműködik.

Egyház és iskola.

Beírások és vizsgálatok. A helybeli áll. főreáliskolában a javító és pótló vizsgálatok augusztus hó 30 és 31 napján, a beírások szeptember 1, 2 és 4 én délelőtt 9—12 óráig, a felvételi vizsgálatok augusztus 30—31 én délelőtt és délután, és szeptember 1, 2 és 4 én délután; az érettségi írásbeliek, szeptember 5. 6. 7 és 9-én délelőtt 8—1 óráig tartatnak meg. Szeptember 5-től 11 ig beírhatók még olyan tanulók, kik késedelmüket okmányokkal igazolni tudják. — Az éneket a reáliskolában ez évben Nagy András ev. ref. kántor fogja tanítani. Az állami főreáliskola igazgatósága.

Tollhegyen.

Karcolatok.

— augusztus 31.

Eldig mi volt a kardcsörtető ügyvivők jelszava?

Az 1848 ból ősmert, hetyke régi mondás:

— „Mit Rebellen unterhandeln wir nicht! (Lázadókkal nem alkuszunk!)

Miatán azonban most felülről csinálják a forradalmat, az egyesült ellenzék is azt feleli a körülötte rettenkedőknek, hogy:

— Forradalmán ügyvivőkkel nem alkuszunk!

Minden cáfolat ellenére tartja magát annak hite, hogy Lukács László megbízást kapott Ó Felségétől az egyesült ellenzékkel való tárgyalásokra. A volt pénzügyminiszter már is érintkezett egyes vezető férfikkal.

Ha így van, akkor a király felfogása egy pontban már is egyezik a magunkéval. Beismeri, hogy Tisza Fejérváryék oly törvényen kívül való egyének, a kikkel tisztessé-

A bunda.

A játékterem káprázatos fényében seiyemrubás dáma, frakos urak tolongtak az asztalok körül. Mindenki játszott s a rouge et noir és trente et quarant esélyeinek forgandósága szerint hol itt, hol ott dülemlött fel egy egy kis aranyhalom. A nagy küzdelemben csak Armand Dorier, az én amerikai barátom nem vett részt. Ott állt mögöttem s nyugodtan, gunyos mosolylyal nézte a croupier k ésszerencsevadászok harcát, mintha soh' se ismerte volna a roulette izgalma. — Rossz indulatu szerija közepébe kerültem, szakadatlanul a vörös jött ki, én pedig a játékos konok ragaszkodásával a fekete színre kockáztattam meg aranyaimat. Már a huszadik tétet vesztettem, mikor Dorier beavatkozott:

— Ugyan hagyja már abba, hisz látja, hogy nem megy. Jöjjön inkább egy kis sétára a parkba.

Szót fogadtam s néhány perc múlva a klub körül elterülő part fasoraiban járkálva szivtuk az ózondus levegőt. Dorier folytatta a korholást:

— Édes barátom maga tulságosan szenvedélyesen játszik. Én jóval idősebb vagyok többet is láttam; higgye el nem magának való ez a játék, rossz vége lesz.

— Ön úgy beszél kedves Dorier, mintha

teljesen ment volna ettől a szenvedélytől. Sohase játszik?

— Nem barátom, soha... azaz hogy tizenöt esztendő óta nem teszem.

Egyideig valóságos füstfelhőket fújt magá elé illatos havannájából, azután folytatta:

— Életem legszomorubb estélyének története fűződik ehhez az elhatározásomhoz s az a történet itt játszódott le ezen a bájos de mérges levegőjű helyen. Nézze csak barátom a hajamat, ugye érdekes. Az egyik fele korom fekete, a másik hófehér. Nos ezt az érdekességet is akkor szereztem. — Nem szeretek róla beszélni, de ha nem untatom, elmondom néhány szóval, hadd okuljon belőle.

— Dehogyan untat, feleltem, áhitattal hallgatom.

— Nos barátom mondtam önnek, hogy tizenöt év óta nem játszom. Akkor Bulgáriában éltem a feleségemmel. Szép fiatal asszony volt, előkelő házból való s kétszáz ezer frank hozományt is kaptam vele. Szófiában volt virágzó termény kereskedésem, szorgalmasan dolgoztam s a legjobb uton voltam, hogy milliomos váljak belőlem. Azután hirtelen beütött a katasztrófa. Néhány nagy cég, amelynek sokat hiteleztem megbukott, azaz, hogy megszökött a pénzemmel. Mindenemet elvették, még a butoraimat is. — Mindössze tizezer frankot sikerült megmen-

tenem s egy értékes cobolyprémes bundát, a feleségemé, mely testvérek közt is megértőtezer frankot.

Ott hagytam Szófiát s elhatároztam, hogy Párizsba megyünk szerencsét próbálni néhány frankunkkal. De utba ejtettük ezt a büntányát. Nizzában egy kis szállóban vetünk lakást s átjártunk ide szerencsét próbálni. Eleinte nyertem néhány száz frankot s egyszer elkapott a játék láza. Éreztem, hogy itt visszanyerem vagyonom egy részét. A feleségem sirva könyörgött, hogy hagyjam abba, fiatalok vagyunk még munkával szászerezhetjük, a mi elveszett, még ha ezt a kis tőkénket is itthagyjuk éhen hallhatunk abban a kegyetlenül nagy városban. Nem hallgattam rá. Nem is avatkozott többé be a dolgaimba, de nem jött el velem a játékterembe se. Igaza volt. Egy héttel később, mikor estefelé kijöttem a játékteremből mindössze tíz frankom volt.

Iszonyu kétségbeesés fogott el. — Mint egy örült úgy járkáltam ebben a parkban s nem láttam más menekülést, mint a tengert, mely már előttem is annyi szerencsétlent temetett magába. A szállóban tartoztunk s annyi pénzem se volt, hogy nőmet elvibettem volna vacsorázni. Akkor hirtelen ment gondolatom támadt, eszembe jutott a bunda. Az utolsó szalmaszál. Nem haboztam, a legközelebbi vonattal átsiettem Nizzába a feleségemhez. Mindent elmondtam neki s

és politikusok csakugyan nem állhatnak szóba. Azért küldi hozzájuk a valamivel törvényesebb Lukácsot.

Milyen utálatos lesz akkor a kakadályok (Tiszák, ügyvivők, kakadály-párti hírlapok) szerepe, ha kiderül, hogy a nemzet kíváncsi ígenis, teljesíthetők, csak őket kell az utjukból kilapátolni!

*

A nemzetközi banda megint henceg, megint fenyegetődik szeptember 15-ével.

Szajhósok! Semmik! Senkik!

Ezer jó magyar embert szállítson e sápon a Ház elé az egyesült ellenzék. Meglátásuk is elég arra, hogy a budapesti csöveselék kámforrá váljon előttük, vagy pedig millió Kristóffy és Jakabokányi sem menti meg őket az érdemlett elbánástól.

NAPI HIREK.

Jelenetek a rendőrségnél.

— augusztus 31.

Minden este megfordulok a rendőrségen: a központi rendőri felügyeleti szobában.

Ne tessék rosszat gondolni! Magam jó szántából megye oda, nem visznek. Híreket keresek, de megsughatom, nem igen kapok ottan. Tudja Isten mért, nehezen válnak meg tőlük a rendőrfogalmazó urak. Csakis a háztetőről leesett tótyegerekekről, no meg azokról a bizonyos kifogott hullákról szóló híreket akasztják egyszer másszor a nyakamba.

De hiszen nem is erről akarok panaszkodni. Inkább vidámabb hurokat pengetek.

Azon érdekes esetek közül akarok egyet-egyet felemlíteni, amelyek nap-nap után előadulnak.

*

Behozzák János csavargót.

Szigoru képpel jelenti a rendőr:

— Jelentem alássan fogalmazó urnak, ez a csavargó a piacon elemeit egy kocsmasöntésből egy pénztárcát, annak tartalmát körülbelül 11 koronát, zsebébe öntötte s el akart illanni.

— Kérem fogalmazó ur — szólott közbe a csavargó — 1 forint akközül az enyim volt.

azt is, hogy a bunda árával még egy kísérletet akarok tenni. Nem sirt, tompa kétségbeeséssel nézte, mint veszem magamhoz a drága prémet s csak mikor már az ajtóban voltam szólott utánam bágyadt hangon:

— Armand, ha éjjelre nem vagy itthon, tudni fogom, hogy ennek is vége.

Úgyet se vettem rá. A bundára kétszer frankot kaptam s egy órával később házasan zakatoló agyvelővel ismét ott ültem a játék asztalánál. Otszáz frankot tettem. Elveszett. Aztán a másik, a harmadik, szinte öntudatlanul toltam magam elé az utolsó ötszáz frankot. Nyertem. Eszre se vettem, az egész ott maradt. Ismét nyertem s ismét. Az arany garmadával hevert előttem. Egyszer megszólalt mellettem valaki:

— De uram, hiszen ez örület! Ennyi pénzt egy sánca kockázhatni. Vigyázzon, fortuna is megünnehet ennyi vakmerőséget.

Ijedten néztem körül s úgy láttam, hogy az egész játéktér engem bámul. Száz meg száz esillogó szem meredt rám. — Aztán a pénzre vettem egy pillantást, iszonyú meglepetéssel. Elakartam huzni, de valami meglepetés lehetett. Elakartam huzni, de valami meglepetés lehetett. Elakartam huzni, de valami meglepetés lehetett.

A cronpiér rámnézett, dacosan álltam a tekintetét, aztán halálos esendben szólott:

— Rien ne va plus!

Jéghideg futott végig a tagjaimon, a tarkom összeszorult s csak a zürzavaros kiállásra tértem ismét magamhoz.

— Azt mindenki mondhatja, volt a vász. Motozzák meg!

Megtörténik. S a csavargó zsebéből a következő dolgok kerülnek elő: 4 pénztárcá, óralánc, fél tucat zsebkendő, különféle monogramokkal, zálogcédulák, egy pár hamis gyűrű, vatta rongydarabkák, 4 tükör, ingés kézelő gombok, arany- és ezüstszinórok, stb.

Ennyit láttam én. Tovább nem nézhettem az érdekes motozást, mert sietős utam volt. Alig haladtam pár lépést, hallottam amint mondja:

— Fogalmazó ur, a közül a pénz közül 1 forint 50 krajcár az enyém. Esküszöm! Egy borbélytól kaptam a Dégenfeld téren. Egy szép németországi dobozt adtam el neki...

Arra kérdésre azonban, hogy a doboz honnét került hozzá, hallgatott miként a sir...

*

Régi vendég érkezik: Margit, az utca lánya. Tipikus alak. Életmódja mély nyomokat hagyott arcán és termetén.

— Jaj, jaj, tekintetes kapitány ur; az isten szent szerelmére kérem ne csukasson be a dutyiba... Megölöm magamat... Nem csináltam semmit... nem vagyok én rossz lány... Az anyám kikaparja a szememet...

— Hát mi történt tulajdonképpen? — kérdezte az inspeksiós tisztviselő a rendnek őret.

— Kérem ezt a lányt most este ismét csavarogni láttam a Csapó-utcában. Meg akarom szólítani, de elfut. Nyakonsipem végre és kérdem hova: Megyek uborkát vásárolni. S ismét kisiklik a kezemből és elfut. Elcsiptem megint s most ide hoztam. Tessen velem valamit csinálni, mert csavargó ez kérem mindig...

— Nem igaz... nem igaz... szól pilyeregve a lány... — ennek a rendőrnék pikk-je van rám. Igen kérem, haragszik rám és mindig csak én utánam vadászik... Ne tessék becsukni, kérem abba a férges dutyiba... megöl a szégyen... én tisztességes lány vagyok.

— Ne izéljen Margit — szól az inspeksiós — ismerjük mi magát nagyon jól.

A bankot szétgrasztották!

— Hallatlan!

— Ilyen szerencse!

Tehát nyertem. Körülbelül kétszáz ezer frankkal távoztam a klubból. — Künn sötét, felhős éjszaka volt.

Örülni se tudtam a vagyonomnak, rohantam az állomásra. — Fél óra mulva ott voltam a szállodában. Halkan mentem fel az emeletre, hogy meg ne ijesszem a feleségem. Micsoda boldogság lesz ez, ismét gazdagok vagyunk. Benyitottam. A lámpa félig le volt csavarva, feleségem ott feküdt az ágyon tágra nyílt, meredt szemekkel, iszonyúan eltorzult arcvonásokkal. Az óra éppen egyet ütött.

Dorier mellől fájdalmas sóhaj szakadt fel.

— Mikor másnap reggel véletlenül a tükörbe pillantottam a hajam egyik fele hófehér volt.

Nem untatom tovább. Kiváltottam a bundát s azóta ereklyeként őrzöm. Az a pénz szerencsét hozott. Amerikában milliókat szereztem vele, valami ellenállhatlan érzés kényszerít rá, hogy azóta minden esztendőben vezekelni járjak ide.

Halász Zsigmond.

Tudjuk micsoda maga. Most az egyszer azonban megbocsátok. Elmehet. De ha még egyszer behozzák csavargás miatt, úgy elbánunk vele, hogy bizony megemlegeti.

— Nem, nem, nem látok engem itt többet. Kezeit csókolom. (Elindul)

— Nem úgy verik a cigányt, hé! kérem — szól az irnokhoz — vegye jegyzőkönyvbe, hogy a Margitot bekísérték.

— És milyen okot írjak, — kérdi az irnok.

— Nohát, hogy Margitot ez a rendőr bekísérte, mert gyanus körülmények között uborkát akart vásárolni.

*

— Tekintetes kapitány ur kérem, a mi szomszédunkban lakik egy fene asszony, az nagyon fuvalkodik a feleségemre, és följelentett, hogy nálam lopott fát lehet találni. Az biztos ur pedig eljött, házkutatást tartott, engem letartóztatott, három napig ott fogott, 13 szor pofon ütött, hát én a böcsületem kerese kerese... mert ha meg is esett a baj avval a szappannal...

— Ja maga az, aki azt a husz darab szappant ellopta?

— Igen kérem én elvittem, amiba bünyös vagyok elismerem, — de amibe nem: azért 13 szor pofon vágni a böcsületes embört... hát szeretném kikeresni a becsületöm.

Panaszost, aki következetes abban, hogy nem lopta, hanem elvitte a szappant, nagy mosásba veszik.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter dr. Tomcsányi László debreceni kir. törvényszéki joggyakornokot a debreceni kir. járásbíróvához aljegyzővé nevezte ki.

— **Napfogyatkozás.** Tegnap rendkívül szép természeti látványban gyönyörködünk, melynek igen szép időjárás is kedvezett. Délután fél kettőkor kezdődött ez a fenséges tünemény s négy óra tájban ért véget. A napfogyatkozás kezdetekor, mint minden természeti jelenségnél erős légáramlat keletkezett, néha fellegek repültek el szemünk előtt, a nap mintegy futni látszott, 3 óra előtt azonban a napnak déli része több mint felében elvult fedve a hold tányérjától. A felső rész azonban tündöklően világított, de ez a fény gyöngye volt, hogy földünket bevilágítsa, bizonyos leírhatatlan reszkető sötét szürke fényesség töltötte be a levegőt. A szobákban irni alig lehetett, de kint főleg az utcákon kormos üvegen keresztül ezer bámulója akadt a látványnak, milyen már régen nem volt nálunk s a tudósok véleménye szerint egy hamar nem is lesz látható. A köznép nagyon örül a napfogyatkozásnak, mert a megelőző jó kis esőt egyenesen ezen földiekkel játszó égi tüneménynek tulajdonítja.

— **A szeptemberi időjárás.** Meteor jelenti, hogy szeptember hó elseji csomópont erősen esős jellegű, kevés helyen lehet majd a légkör alkalmas a teljes napfogyatkozás megfigyelésére. Szeptember hó csomópontjai: 1, 4, 5, 6, 12, 13, 17, 20, 21, 24, 26, 28, 29, amelyek közül az 1, 12, 17 és 29 ikek az erősebbek és pedig az 1 ső csapadékos jellegű s ezzel a jövő hó eleje szintén ilyennek s erősen változóznak ígérkezik. A 6 től 12-ig állandó derült, ezt követőleg hűvös jelleggel változó, míg a 13-kat követőleg újra állandóbb, derült, mely ekkor hosszabb tartamunak ígérkezik.

— **Nem lesz többé vasúti lopás.** A vasutak vagyonbiztossága és az utazó közönség nyugalma szempontjából érdekes, figyelemreméltó tervvel állított be a minap Guthi Soma dr. fővárosi ügyvéd Vörös László kereskedelmi miniszterhez. Guthi koncessziót

kért arra, hogy az államvasuton életbeléptethesse az ugynevezett Safe deposit-intézményt, a melynek az a célja, hogy az utazók értéktárgyait (készpénzt, ékszert, s egyebet) potom díjért biztosságba helyezze. A miniszter fölkerlte Guthit, hogy adja be kérvényét, s ő komolyan és sürgősen tárgyalni fogja. A memorandum már a miniszter kezében van. Guthi a bűnügyi-statisztikára utalva, hangoztatja, hogy évenként félmillió koronát meghaladó összegeket lopnak el a vasutakon, nagy értéket képviselnek az utazás közben elvesztett, vagy a kocsikban felejtett értéktárgyak is. A safe deposit intézménye a vasúti tolvajlásnak rövidesen véget vethetne. — A vállalat tisztviselője átvénné az utastól a készpénzt vagy egyéb értéktárgyat és nyomban elhelyezné egy ellenzárral ellátott páncélos szekrényben. A szekrény minden fiókjának szintén ellenzár van, s a fiók kulcsát az utas veszi magához. Személytorlódás elkerülése céljából az utasok már a jegyváltásnál lefizetnék az őrzés díját, de megvehetik a szelvényt a vonat elindulása után is, a mikor már elhelyezkedtek a kocsikban. A vállalat a kereskedelmi miniszter főnhatása alatt állana, s minthogy az utasokkal szemben bizonyos tekintetben vagyoni jogi felelősséget is vállal: az állam-pénztárhoz óvadékot helyezne el, a melynek nagyságát a miniszterium állapítja meg.

— **A muzeum köréből.** Debrecen város muzeumi bizottsága szeptember hó 2-án délután Oláh Károly elnöklete alatt fog ülést tartani. Itt említjük meg a hortobágyi ásatásokról Zoltai Lajos h. levéltárnok szak-szerű munkát írt, a mely 60 nyomtatott ivre terjed és 200 képpel fog megjelenni. E munkában említi meg a Magyar János tanyáján talált aranypénzeket is, a melyről teljes bizonyossággal megállapították, hogy azok Krisztus után 165 évből valók.

— **Uj honpolgár.** Ernst Károly debreceni lakos, a guti vasut mozdonyvezetője magyar honpolgársággért folyamodott. A belügyminiszter leirata szerint Ernst Károlyt felvette a magyar honpolgárok közé.

— **Adóznak.** A „Debrecen“-ben olvastuk a következőket:

Hazatiatlan jegyző cím alatt megírtuk, hogy Hajdúvármegye egyik jegyzője 60 korona állami adót beszállított az állami adópénztárba a vármegye határozata és az alispán rendelete ellenére. Az illető jegyző Toronyi János józsa körjegyző ma bentjárt nálunk és kijelentette, hogy a kérdéses adó még a megyei határozat előtt folyt be a községi adópénztárba és csak a beszállítás történet késedelmesen, egyébként a megyei határozat óta egyáltalában nem fogadott el adót és nem is szállított be az állami adópénztárba.

Miután Toronyi János ur ügyével mi is foglalkoztunk, felvilágosítása után kijelentjük, hogy hozzá fűzött megjegyzéseink önként elesnek és örvendünk annak, hogy a nevezett jegyző hazafiságához kétely többé nem férhet.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** Debrecen város közigazgatási bizottsága szeptember hó 5-én tartja meg rendes havi ülést, a melyen a szakelőadók terjesztik elő szokásos jelentéseiket.

— **Uj iparosok.** A múlt héten az alábbi új iparosok váltottak engedélyt: Gyarmathy János borbély-fodrász Salétrom u. 12. sz. Skóth Ferenc fegyverműves Széchenyi utca 1 sz. Doró Ferenc férfi szabó Arany János-utca 63 sz. Végvári István csizmadia Mester-utca 5 sz. Ferenc Róza szőna és szalma kereskedő Mester-u. 5 sz. Bechar Daoud keletiáru kereskedő Piac u. 75 sz. Kovács Vince szatós Eötvös-u. 29 sz. Fein Matild női kalap divatár ker. Kossuth-u. 8. Rác Józsefné rövidáru kereskedő Csonka utca 8. Gelbman Henrik alkusz Hatvan u. 33 sz. Hegedűs Ármán rőfös rövidáru kereskedő

Piac-u. 19 sz. Balázs Sándor kőműves Homok-u. 109 sz. Pálkás Mihály és Csillag-utca 36 sz. Bankó János kávéház iparos Sas-u. 4 sz. id. Berk Izidor szövézeti vállalat Péterfia u. 62. sz. Müller Gothardné buj-beli és gyermekruha készítő Leány-u. 1 sz.

— **Áthelyezés.** Hubert Gyula debreceni kir. törvényszéki díjnokot az igazságügyminiszter a szilágysomlyói kir. járásbíró-sághoz irnokká nevezte ki és helyezte át.

— **Ellenőrzési szemlék.** Debrecen város katonai ügyosztálya az idej ellenőrzési szemlék munkálataival elkészült s most felhívást tesz közzé, a melyben az ellenőrzési szemlék határnapját tudatja az érdekeltekkel. Az ellenőrzési szemlék október hó 18, 19, 20 és 21-én lesznek a Péterfia utca honvéd lakanyában. Október 18-19-én a debreceni illetőségűek, 20 és 21-én az idegenek. Utószemle november 6 és 7-én lesz.

Budapestről jelenti tudósítónk, hogy a közös hadügyminiszter tegnap rendeletet adott ki, amely szerint az ellenőrzési szemléket *sem az idén, sem pedig jövőre nem fogják megtartani.*

— **A gazdasági egyesület felterjesztése.** A debreceni gazdasági egyesület tegnap felterjesztést intézett a földmívelési miniszterhez, hogy az idej szárazságra való tekintettel adjon kedvezményt a takarmány szállítására. Tekintve, hogy a földmívelési miniszter tavaly is megadta a kedvezményt, igen valószínű, hogy a gazdáknak ez idén is része lesz ebben.

— **Aki százszor nősült.** Newyorkból jelentik, hogy a rendőrség most Vitzov György orvos után kutat, akinek az a büne, hogy körü belül száz esetben követett el bigamiát és a feleségeitől 500-10.000 dollárt csalt ki egyenkint. Vitzov doktor feltűnően szép ember és ez a körülmény, valamint az, hogy hét nyelvet tökéletesen beszél, megkönnyítette a „munkáját.“ Minden nősülésénél más és más adatot mondott be lakásáról, illetőségi helyéről, foglalkozásáról, nevééről és nemzetiségéről. Az egyik közelmúlt héten, minden nap más ssszonyt vezetett oltárhoz. Az Egyesült-Államoknak csaknem minden városában van felesége.

— **Talált tárgyak.** Találtatott 2 drb. üres váltó, igazolt tulajdonosa átveheti a II ik ker. kapitányságnál. — Találtatott egy dohány zacskó, igazolt tulajdonosa átveheti a II ik ker. rkapitányságnál.

— **Megharapta a kutya.** Nagy Pál tégláskerti lakos panaszt emelt tegnap a rendőrségen, hogy Román Mór kutyája megharapta. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

— **A kutfurás áldozata.** Tegnap délután Csáky János vágóhídi igazgató teletonon értesítette a rendőrséget, hogy a vágóhíd közelében szerencsétlenség történt. A vágóhíd mellett ugyanis Szabó András telkén kutat furtak és ásás közben Nagy János napszámost egy hatalmas földtömeg eltemette. A szerencsétlen munkás mintegy fél órahosszat volt a föld alatt. Nagy súlyosabb sérüléseket szenvedett. Az első segélyt dr. Balkányi Emil orvos nyújtotta, a ki azonnal a helyszínére sietett. Nagyot a lakására szállították.

— **Szélhámosság jótékonyssággal.** A Dunántúli közművelődési egyesület által kibocsájtott és egyes trafikokban elhelyezett sorsjegyek eladásából befolyó pénzeket egyesek az egyesület megbizottjának adva ki magukat, felveszik. — Miután az egyesület senkit sem bizott meg ezzel és a rendőrség feljelentést tett a szélhámosság ellen, akit nyomoznak.

— **Kefék.** Van egy mondás a mely így szól: bekapta a keféit. Weisz Márton Széchenyi utca 50. sz. a lakosra is illik ez,

ugyanis bement a Stern-féle kefégyár Piac-utca 22. sz. a. üzletébe és Kántor Ernő üzletvezetőnek 5 darab finom keféit kínált megvételre. A keféen angol felírás volt, de az üzletvezető azonnal megösmerte, hogy azok a Stern-féle kefégyárból valók; kérdőre vonta tehát az illetőt, aki azt mondta, hogy a Bádagos utcán vette ismeretlen embertől. A keféket lefoglalták, Weisz Mártont pedig előállították.

— **Egy debreceni ügyvéd kitüntetés.** Mint értesülünk Koródi Sándor a mármaroszségi jog akadémia érdemes jogtanára egy évre szabadságotatván, a mármaroszségi jogakadémia igazgató tanácsa, a — tanszékre Dr. Bacsó Jenő debreceni ügyvédet hívta meg egyhangulag helyettesül. Jó forrásból tudjuk, hogy dr. Bacsó Jenő ügyvéd a kitüntető meghívást elfogadta s tanszékét a f. év szeptember hó elején fogja elfoglalni. Az új helyettes jogakadémiai tanár az első félévében a büntetőjogot és a peres és perenkívüli eljárást adja elő.

— **Bucsu előadás az orfeumban.** Az Arany Bika mulató kitűnően szervezett társulata ma esütörtökön tartja utolsó előadását. Ez egyszerűségi Virág Izsó, a hordár kuplé által a nevira kedvelté vált komikusnak jutalomjátéka. Az előadás igen fényesnek ígérkezik, egyrészt a jutalmazandó közkeveltsége miatt, másrészt, mert bucsu előadás. A társulat minden egyes tagja az est sikerén fáradozik és új műsort hoz. A közönség körében általános az érdeklődés, de nem csodálható, mert a jelentársulat sok kellemes és mulatságos estét nyújtott a közönségnek. Grünau Poldi szintén új válogatott mulattató kuplékat fog ma énekelni. A jutalmazandó és a társulat többi tagjai karöltve fáradsnak, hogy a közönségnek kedves emlékezetében maradjanak. Az orfeum saisonját kitűnő sikerrel zárja, dacára annak, hogy sokféle támadásnak volt kitéve az utóbbi időben. A vezetőség tudatában van annak, hogy megfelelt a n. é. közönség kívánságának és jó islésének.

— **Két Juliánna.** Fehér Juliánna Telegi utca 75. sz. a. lakó leány a Piacon tegnap reggel valamit vásárolt Kórodi Juliánna nevű kofától. Tíz koronással fizetett. A pénzzel elszaladt Kórodi Juliánna, Fehér Juliánna pedig a rendőrségre ment panaszt tenni. A tisztviselő márfel is vette panaszát, mikor lélekszakadva jött a vádlott a pénzzel. Kiderült, hogy nem lopni akart, csak váltani ment.

— **Jótékonyosság.** Ismeretes, hogy Samassa József egri érsek alapítványt tett Erzsébet királyné emlékére, amely alapítvány kamataiból minden év szeptember 10-én valláskülönbség nélkül négy özvegy asszony részére 50-50 korona segélyben. Ez idén a segélyt Debrecenben Deli Istvánné, Boros Mártonné, Matelin Zsigmondné és Berta Jánosné kapják.

— **Költöző hivatalok.** Ősz felé vagyunk, a mikor nemesak a madarak költöznek szebb hazába, hanem a hivatalok is. Igaz ugyan, hogy nincs mindig úgy, hogy a madarakkal a hivatal is költözik, de az idén kivételesen így történik. Szeptember 1-én ugyanis a második kerületi rendőrség összes hivatala a Hatvan utca 23. számú házba költözik.

— **Járvány fészek.** Panaszos levelet kaptunk, amelynek írói nagy felháborodással írják, hogy a Hatvan utcai, Tócs és Széchenyi kert közt van Klein Márton és társasont telepe, ahol mintegy 50 szekérnyi csont és állati hulladék van felhalmozva. A telep tele van férgekkel és dögletes, levegője megfertőzött az egész környéket. A hatóság figyelmét ez uton is felhívják a környékbeli lakosok e tühretlen állapotra.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképezési festészeti és fényképnagyítási műterme Piac utca 44. dr. Ujfalu-ház. Állandó fényképfelállítás a műterem kapubejáratánál levő rakatban.

x **Iskolai növendékek** részére a legelőnyösebb bevásárlási forrás u. m. Legújabb vászon fedelű füzetek, valódi E. O. Richter féle és magyar gyártmányu körzők, rajzpapír és rajztömbök, vonalzó, rajztáblák, dörzsgummi, tubus és gombtestékek, valódi kínai téschok, iskola táskák, legjobb zseb irón, tollnyelek, tolkések, legjobb minőségben és feltűnő olcsó árakban. Iskola könyvek bekötése: egész vászonba névbe nyomással darabonként 40 fillér, félvászonba papirkötésbe 20 fillér. Pongrácz Géza papírgyári raktárában. Debrecen, Piac u. 7. Bika szálloda mellett.

x **Zivuska Ferencné** ének tanárnő tudatja a közönséggel, hogy magán ének tanóráira a beiratkozásokat szeptember 4-től déli 11-1 óra között eszközöli a Szentanna utca 6. számú házában. A beiratkozások mielőbbi eszközölése ajánlatos, tekintettel a kevés számú szabad órákra.

x Használja a híres **Hajdusági pedrót**. Egy dohoz 50 fillér. Kapható **Grosz Nagy Ferenc** gyógyszerésznél Debrecen, Kossuth-utca **Arany-egyszerű gyógyszerár**.

x **Tankönyvek** kiváló erős tábla, lenzárca fűzéssel jutányos árban kötetnek Antalffy Ferenc könyvkötészetében, Piac u. 31. a., a városházal szemben.

x **Nevelőnőnek ajánlkozik!** Szeptember 1-től egész iskolai évre helyben vagy Debrecenhez közeli vidékre — uri házhoz egy — két fiu vagy leány-gyermek mellé, egy keresztény, kellemes kü sejtü barna, művelt urileány több évi tapasztalattal és kitűnő bizonyítványokkal. Tanít elemi és polgári iskolai tananyagot német nyelvet, zongorát, szép kézimunkát. Mindenütt a legnagyobb elismeréssel vizsgáztatott. — Bővebbet levelezés útján. — Szíves megkereséseket B. J. jelleg alatt a kiadó hivatal továbbítja.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

A felkelő nap országából.

— augusztus 31.

A rendkívüli sikerek, a melyeket Japán Oroszországgal szemben elért, az egész világ figyelmét ráterelték a mandulaszemű kis népre, amelyet eddig a világ csak a földrajzi könyvek hiányos leírásai alapján ismert. A nemzetközi statisztikai adatok bizonyítják a legjobban, hogy mily hiányosak voltak a világ ismeretei Japánról, mely ma már az elsőrangú kultúrnépek sorába emelkedett és mintaképül szolgálhat nem egy európai államnak is.

A japán statisztikai adatok viszonylag nagyon összevágának a Németországgal, a mely pedig a statisztika szerint a kultúrnépek élén halad. Míg Oroszország felmüvelt, sőt vad ország benyomását kelti, Japán teljesen modern európai kulturállam, amit jellegzetesen kifejeznek a születési és halálozási statisztikai adatoknak egybevetése.

Ezer lakosra számítva jut házasságkötés: Japánban 87, Németországban 79, Oroszországban 92, születés: Japánban 344, Németországban 339, Oroszországban 49, halálozás: Japánban 212, Németországban 20, Oroszországban 31, születési felesleg: Japánban 131, Németországban 139, Oroszországban 18.

Japán pedig sűrűbb lakossága, mint Németország, minden négyzetkilométerre 122 jut, míg Németországban 104, Oroszországban pedig csak 9.

A sűrű lakossága Japánnak európai fel fogás szerint nagy állatállománnyal kellene rendelkeznie, ami azonban semmi esetre sincs így, mert a japán igénytelen vegetáriánus és a körülményekhez képest csak jelentéktelen állatállománya van.

Összehasonlítva az idevágó statisztikai adatokat, a következőket találjuk: A loállomány Japánban 15 millió, Németországban

42 millió, Oroszországban 211 millió, a marhaállomány Japánban 15 millió, Németországban 189 millió, Oroszországban 359 millió, a juhállomány Japánban 2400, Németországban 97 millió, Oroszországban 522 millió, a sertésállomány Japánban 807.000, Németországban 168 millió, Oroszországban 126 millió, a kecskeállomány Japánban 157.000, Németországban 33 millió, Oroszországban 0.

Japán nemzeti vagyona tehát kevésbé áll állatállományból, mint földesből. Hegyei is átlag kevés ércet tartalmaznak, a mely nyíben ezt a túlzott bányászat adatai alapján megítélni lehet.

Az idevágó statisztikai adatok ezek: A szénbányászat ezer tonnánként 1902-ben volt: Japánban 9600, Németországban 107.000, Oroszországban 16.500, a nyersvasé ezer tonnánként 1903-ban: Japánban 35, Németországban 10.018, Oroszországban 2440, a réz ezer tonnánként 1904-ben: Japánban 309, Németországban 320, Oroszországban 107, az ezüst kilogramokban 1901-ben: Japánban 53.809, Németországban 171.777, Oroszországban 5128, az arany kilogrammonként 1903-ban: Japánban 3013, Németországban 106, Oroszországban 37.066.

És e szerény nemzetvagon mellett éppen azon a téren mutat fel Japán óriási haladást, amiben a modern népek kulturája nyer kifejezést. Vegyük például a postaforgalmat. Az 1902. évi berni statisztika szerint volt a postaszemélyzet fejenként Japánban 57.965, Németországban 241.967, Oroszországban 57.962, a levélforgalom milliókban Japánban 897, Németországban 4421, Oroszországban 688, a csomagforgalom milliókban Japánban 96, Németországban 2009, Oroszországban 41.

Japán forgalma ékesszólóan beszél arról az óriási kultúra-fordulásról, amelyen az ország átment. Valóságos guny, hogy az óriási orosz szágnak még három postahivatalnokkal kevesebbje van, mint Japánnak. Levél- és csomagforgalma meg sem közelíti a szigetország forgalmát. Sőt a telefon is annyira elterjedt, hogy a japáni 119 millió beszélgetés évenként eléri a husszor akkora orosz birodalom évenkénti beszélgetésének a számát. Japánban évenként 18 millió táviratot adnak fel. Oroszországban 201 milliót. Ezt a hatalmas postai forgalmat érthetővé teszi a kiadások és bevételek viszonya. Amíg Oroszországban a postát tisztán államjvedelmi forrásnak tekintik, Japánban még csak ekegy összeget rá is fizetnek. 1902-ben Japán postai bevétele 57 millió korona, kiadása 573 millió korona volt, míg Oroszország bevétele 3067 millió korona, kiadása 1664 millió korona volt. Ebből látni, hogy hogyan fogja fel Oroszország és hogyan Japán kulturális feladatát. Eppen így elhanyagolja Oroszország az okos vasutgazdaság által fel szabaditható gazdasági erőket is. Az európai Oroszország vasuti hálózata alig félig fejlődött ki annyira, mint a japáni. Száz négyzetkilométerre Japánban 17 kilométer vasut jut, míg Oroszországban alig 09 kilométer.

Japán természetlen földje a lakosságot a halászatra és a tengerészetre szorította. Ez meglátszik az orosz nép energikus, nem habzó, gyorsan eselkvő jellemén is. Nem esoda tehát, hogy a japán kereskedő flotta a felével nagyobb az oroszál. De még hajói számánál is meglepőbb az a bámulatosan élénk forgalom, a melyet a japán hajók a partokon kifejtének. Ez a forgalom a háboru befejezése után különösen Észak-Amerika felé még jobban fel fog virágozni. Ezek a számok, a japán gazdaság bámulatosan gyors fejlődése teszik érthetővé az utolsó másfél év eseményeit.

TAVIRATOK.

Meg van a béke.

London, aug. 30. A Morningpost jelenti Portsmouthból tegnapi kelettel: Japán mai magatartása válasz volt a sárga vesztély hangoztatására. Oroszország kétségki-

vül nagy diplomáciai győzelmet aratott, a mikor saját feltételeinek elfogadását közdötte ki és ezzel biztosította magának a békét a nélkül, hogy ezért fizetnie kellett volna. A morális győzelem Japánt illeti. Nem tévednek azok, a kik azt állítják, hogy ha Japán kész volt 61 millió font sterlinget és Szachalin déli részét az összes pénzbeli követelésekért elfogadni, ez a megegyezés Rooseveltnél kezdemenyezésére vezethető vissza. Hogy az oroszok Japán békéltékeny magatartását a gyöngeség jelének tekintették e vagy pedig Oroszország csak ürügyet keresett, hogy a háborút folytathassa. Tény, hogy Oroszország határozottan kijelentette, hogy egy shillinggel sem fizet többet, mint a mennyit Japán a hágai konferencia rendelkezései alapján a hadifoglyok eltartásáért joggal követelhet. Oroszország oly szilárdan ragaszkodott álláspontjához, hogy még azt az ajánlatot is, hogy a Szachalin északi feléért fizetendő összeg meghatározását egy nemzetközi bíróság döntse el, sem fogadta el. Ekkor fordult Roosevelt elnök Japánhoz, hogy Tokióban milyen befolyást érvényesített, nem ismeretes és azt sem tudni, mily terjedelmű az elnök érdeme a midőn Japánt erre a nagyarányu engedékenységre rábirta. Teljes biztonsággal állítható azonban, hogy a tegnapi ülést az elnök kívánságára tüzték ki, a mely alig vezetett volna a mostani eredményre, ha ma tartották volna meg.

Portsmouth, aug. 30. Azt hiszik, hogy a békeszerződés a hét végére teljesen elkészül. Witte kijelentette, hogy a szerződést már a tárgyalási jegyzőkönyvekben megfogalmazták és most csak a végleges szövegezésen dolgoznak. A szerződéshez egy új záradékot fűznek a japán-orosz kereskedelmi szerződés tárgyában, a mely szerint a két ország a legtöbb kedvezmény előnyeit biztosítja egymásnak, mert a záradék a nyílt ajtó elvét foglalja magában. Jól értesült new yorki bankkörök azt hiszik, hogy rövid idővel a béke végleges megkötése után Oroszország és valamivel később Japán is kölcsönöt vesz fel. A kölcsönök nagysága az említett országok által nyújtott biztosítékoktól függ ismeretes dolog, hogy Oroszország minden előkészületet megtesz, hogy a kölcsön egy részét itt szerezze meg és érthető, ha Japán is nagyobb kölcsön fölvetelével foglalkozik, mert belföldi kölcsön kötvényeit be kell váltania.

London, aug. 30. A Daily Telegraph jelenti Tokióból: A kormány az országgyűlést rendkívüli ülészsakra hívja össze, hogy jelentést tegyen a nemzetnek a békétárgyalásokról. Az ülészsak hírszerint egy hétig fog tartani.

Kolera Poroszországban.

Stockholm, aug. 30. A kereskedelmi testület nyugati Poroszországot kolerajárványosnak mondotta ki. Az egészségügyi hatóság felkérte a kormányt, hogy a svédpartvidék különböző helyein megfigyelő állomásokat szervezzen.

Családi dráma.

Budapest, aug. 30. Reberics István budapesti vendéglős a fölött való elkeseredésében, hogy az üzlete rosszul megy s így tönkre megy, ma a feleségével összepörölt. Veszekedés közben Reberics baltát kapott elő s azzal feleségét kétszer fejbe vágta, majd egy borotvát vett elő és a saját nyakát átmeteszette. Mind a ketten haldokolnak.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli ársírlat.)

Budapest, aug. 30.

Buzakínalat mérsékelt, vételkedv esekély. Törtött irányzat mellett 15.000 métermázsra került forgalomba változatlan áron. Egyébb gabonanemek változatlanok. Idő: boros.

Buzakötőberre	15.78—80.
" áprilisre	16.40—42.
Rosa októberre	12.86—88.
" áprilisre	13.50—52.
Zab októberre	12.08—10.
" áprilisre	12.62—64.
Tengeri augusztusra	—
" szeptemberre	—
" májusra	13.36—38.

Törvénytörések.

§ Japán vendég a törvénytöréseken. Budapest szeptember hó első felében nemzetközi büntetőjogi kongresszus lesz, amelyen többek között részt vesz a japán igazságügyminisztérium egyik miniszteri tanácsosa, Agawa S. is, aki Tokióban a büntető főfelügyeletével van megbízva. Agawa most Bécsben tartózkodik és az ottani büntetőjogi viszonyokat tanulmányozza. Most levelet írt a budapesti büntetőtörvénytörések elnökéhez, Zsitvay Leó kuriai bírónak, amelyben kéri: engedjék meg neki, hogy jelen lehessen néhány fő tárgyaláson és a tárgyalás menetéről jegyzeteket készíthessen. Megkereste az igazságügyminisztériumot is, hogy a fővárosi leartóztatási intézeteket meglátogathassa és a foglyokhoz néhány általános érdekű kérdést intézhessen.

A társadalom csődje.

— augusztus 31.

(II.) Ma minálunk mindenki ur akar lenni, de nem természetes úton: a gazda gazdasága után, az iparos iparával, a kereskedő kereskedése révén, az értelmiség szellemi tehetsége és készütsége útján. Ma senki sincs megelégedve élethivatásával: a borbély azon jajt, mért nem lett doktor, a gazda tökéletes szeretne lenni, vagy ur, tisztviselő, hivatalnok, ha napdíjas is; a szustler irigylő a szabót, a tanító a papját, a pap a püspökjét, drámai színész operaénekes szeretne lenni, az egyetemi tanár miniszter s a miniszter, manó hiszi, hogy az is nem valami más egyéb lenne, kivált manapság... Az ilyeneknek aztán csakugyan taposó malom az élet. Iparos, kereskedő beáll díjnoknak, a gazda borbély, mindenki mást mást tesz és csinál, mint amit kellene csinálnia, csak a poéta írja a maga verseit, de azok meg a kutyának sem kellenek...

Ez az általános elégedetlenség aztán annyira meggyűlölteti kivel kivel a saját életfoglalkozását, hogy mindeki mást, na gyobb urat akart nevelni a fiából, mint ő maga. A földmives fia legyen pap, tehát ur, a kereskedő, iparos fia legyen ügyvéd, tehát ur és az ur fia mi lehetne más, mint ur? Ur, mindenki ur, még a kis kutya is ur. Mert a szülők majomszeretete csodával határos. A kis iparos úgy kalapálja össze a garast, a kis hivatalnok meg is koplalja, de a fia már biciklin karikázik, dressben jár, fesszít, ágál, mint a bécsi kutya Pesten!...

S az elkényeztetett urinak addig csak arany a dolga, míg a szülői kéz gondoskodik róla, de mikor kilép az életbe, éppen olyan bátortalanul ostoba, mint a tyukvezetésre szorult kecsafiók. Csak hogy a kis kasszába még beleoltotta a természet az uszási ösztönt. Tanítás nélkül is megtanulja s ha megtalálta a maga mocsarát, el nem merül benne. Az elkényeztetett urfit azonban legtöbbször elborítja az élet szennyes ára.

Mert nézzük a mai fiatal ember sorsát. Pályáját a legtöbb ingyenes gyakorlattal kezdi, örülhet, aki az 1000 koronás gyakorlonki borralalót megkaparinthatja. Később 7-800 forintos kezdő fizetéshez jut. Elég egy embernek, de nem egy gavallérnak. Mert szolgálhat megynél, törvénytörésnél, minisztériumban, aki nem gavallér? Akit

főnöke mindjárt „te“ nek szólít, csak nem maradhat el a többitől? Felül tehát az ár tarajos hátára.

Budapesti löverseny, számozatlan bérkeosi helyett most már automobilon számul, vidéken mulat, pezsgőzik, mivel oroszlanvadászatra nem nyílik alkalom, cserkészik snepfekre, kackiás menyecskékre s mikor eluszt az apai vagyon, megkezdődik a hajtóvadászati — hozomány után. — Ott van tehát a farsang minden érdemes bálján, kaszinó, négyelet mulatságán, juniusi majálisain, a táblai elnöké, vagy a nagyságos alispáné tea-zsurjain. Budapest pedig színházba kíséri a számvevőségi főnök, vagy miniszteri tanácsos ur élemedett leányait. S mikor aztán családot kell alapítani, még szerencsés, ha a „boldog menyasszony“ regetegnek hirdetett, de harmadára lepadt hozományával kiránthatja a nyakig-adósság hinárjából.

S a leányok nevelése sem különb. A felsőbb leányiskolaiak minden évben leteszik a vizsgát, uramfia, még a főzésből is — a sajtó előtt. Köszönöm, nem kérek a „képletek“ alapján készült vesepesenyéből s ki mondhatatlan nevű tortákból. De nem az a baj, hogy valaki főzni meg nem tanul az iskolában, hanem az, hogy az iskola csak a vizsgára készíti elő növendékét és nem az — életre. Meg az, hogy a leány 11-13 éves korától folyton ott van a — kirakatban, mint a felülvizsgázott dobos torta. Hja, mert kevés a kereslet, korán árulni kell. Hajdan „megnőtt a leány, ha az égy alá dugták is“, de ma ugyszólván a nyilvánosság előtt nő fel Két, három gavallér kíséri az iskolába, 11 éves korában már verseket írnak hozzá, tánciskolában, diák majálisokon már „szíveket tör meg“ s jó, ha a boldog gavallér le nem török az V-ik osztályban, vagy az érettségén.

S mikor aztán az ilyen külön-külön kinevelt szívek egymásra találak, ez csak a boldogság! Ha kölcsönpénzen is, a fiatal pár meg sem áll Velenéig, de nem ritka eset, hogy már Fiuméből sürgönyöznek a papának, hogy elfogyott az apró pénz. Még a kis boltos leánya is elnászutazik legalább egy zónát, hogy a másik vonattal visszajöjjön.

És pár esztendeig így tart a gyönyörű élet, a boldogság. Társaság itt, társaság ott, a vidám fiatal asszonyka talán nem is tudja, hogy már megkezdődött a férfi küzdelme. Odahaza is a papa gondoskodott mindenről. — Ha a férj előrelátó, becsületes s már kiforrtta magát, odaáll az asszony elé, nyíltan kimondja, hogy nincs, nem telik. Az asszony természetesen duzzog, titokban sir-dogál, el is önti egy kicsikét az epe, ha más-on új ruhát lát, de a legtöbb mégis csak észretér, bár akad olyan is, aki kárpótlást keres. Bámulatosan leszöki egyszerre a se-lyem ára, a férj alig ad reá egy pár forintot, persze nem is sejtji, hogy miből és kinek a zsebéből kerül ki a drága ruha ára. De a legtöbb esetben a férfi alszemérmes, gyáva, hogy feltárja a valót. Megindul tehát a lej-tón. Baráti szíveségeket vesz igénybe, gombamódra szaporodnak a váltók. Kezd belőle kiveszni az önállóság, a férfibüszkeség, az önértzet. Eltűri az első lekenyerezést, hogy saját hivatalában gazdag fiskális kantáros szivart dugjon s szájába. Később azonban már nem olyan érzékeny, egyébbel is hagyja magát kaptatni, A dacos, büszke alakokból származó figurák lesznek; vaj emberek, egyéniségük, akaratuk felolvad a feletbvaló nézésétől, az érdekhajszok kísér-téseitől, később már egészen természetesnek találják, ha apró szíveségeért meg nem engedett ellenszolgálatokat kívánnak tőlük. S a lej-tón megállapodás nincs... Lejebb, mindig lejebb, a hitel kimerültével jön a más pénze... most már csak két út van a — pisztó y, vagy — Amerika.

Szomorú kép, de talán az benne a leg-szomorúbb, hogy teljesen elhű. Egész osztályokra reállik már a fenti fotográfia, a ti-fus, a törzs ugya az, mint a katona fényképeknél, legfeljebb itt-ott a — fej változik.

Szóval a társadalom beteges, nyavalyás. Belepusztul, ha jobb útra nem tér.

Legelőször is a nőnevelés kérdését kell a legalaposabban megreformálni.

Mert anyákra van elsősorban is szükség a társadalomnak s nem — majd kiirtuk, hogy — kikre... Kevesebb metafizika, alkotmánytan, de több praktikus élet-tudomány. Ki az üvegházakból azokat az elkényeztetett virágszálakat, ki a levegőre, asszimilálódnak az — élethez! Nem vers-írásra, felsőbb fokú egyenletekre kell megtanítani a serdülő leányokat, hanem arra, hogyha asszonyokká lesznek, a férfiaknak ne csak gondokat szerezzenek, hanem igazán boldogítani is tudják. Ezzel talán némileg meg lesz oldva a feminisztikus kérdés is.

S ha társadalom megreformálása, mondjuk a társadalmi forradalom, sürgős, nagyon sürgős, mert ha ki nem jőzanodik a világ nsgyzási hőbortjából, pár év múlva elindulhat az a diogenes lámpával keresni — meg-elégedett embert s az általános erkölcsi zül-lés mellett nemsokára elkövetkezik annak ideje, a mikor valamelyik huncu nak csak-ugyan meg nem kell alakítani — a becsü-letes emberek társaságát.

Bodnár István.

Nyílt-tér.

A nagyérdemű hölgyközönség figyelmébe.

Azon téves híresztelések ellenében, hogy üzletünk munkaképessége már decemberig le van foglalva, van szerencsénk a nagyérdemű hölgyek és megrennelőink szíves tudomására hozni, hogy augusztusi szünetünk elmúltával, tehát szeptember hó 1-től mindennemű, a női szabósághoz tartozó, helybeli és vidéki megrendelést elfogadunk, azokat gyorsan és pontosan eszközöljük és arra törekszünk, hogy nagybecsű megrendelőinket szokatlan különlegességekkel lepjük meg.

Órási választéku-legdivatosabb szövet minta gyűjteményünket (vidékre bérmentve) kívánatra készséggel megküldjük.

Eddig is tapasztalt kegyes pártfogásukba ajánlva magunkat, minél tömegebb megrendelésüket kérve,

a legszolgálatkészebb tisztelettel

Özv. M. Ring Marie és Veje

női ruha varró termei,

Debrecen, Batthyányi-u. 1. (Simonffy-ház.)

Telefon: 442 sz.

Szülők és tanulók figyelmébe!

Új és ódon Tankönyvek

az összes iskolák részére a legújabb kiadásban, valamint

írószerek, iskolai táskák

könyvszettek és rajzeszközök feltűnő olcsó árban

kaphatók

Hegedüs és Sándor

előbb László Albert és Társa

könyv- és papír áruházában

BUDAPESTI KÖNYV- ÉS PAPIR ÁRUHÁZ, Kossuth-utca 11. szám.

Értesítés.

A Debreceni Hitelbank Részvénytársaság t. részvényeseit ezúton is értesítjük, hogy a részvények a hátralékos befizetési összegek, továbbá kiállítási és bélyegilleték kiegyenlítése mellett a hivatalos órák alatt a bank pénztáránál átvehetők.

Egyben figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy a részvények jegyzési árának utolsó részlete **f. évi szeptember hó 1-én** válik esedékessé és midőn kérjük, hogy immár az egész hátralékot befizetni sziveskedjenek, megjegyezzük, hogy azokkal szemben, kik a most említett határidő eltelte után is hátralékban lennének, kénytelen volnánk az alapszabályok 7. §-a értelmében eljárni.

Kelt Debrecen, 1905. aug. 27.

Az igazgatóság.

MAGYAR
állam vasutak
menetrendje
1905. május hó 1-től.

Debrecenből indul:	óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4 46
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8 57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	3 30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10 25
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4 —
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6 55
Csak Szatmár teher v. sz. sz.	este	8 24
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12 11
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8 13
Miskolc—Kassa felé — — —	este	7 17
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4 36
m. á. vasúttól	reggel	5 35
vásártérről —	reggel	5 44
m. á. vasúttól	d. e.	8 09
vásártérről —	d. e.	8 16
H.-Bészörmény	d. u.	11 11
B.-Sz.-Mihály felé	d. u.	11 20
vásártérről —	d. u.	4 41
m. á. vasúttól	d. u.	4 54
vásártérről —	este	7 —
m. á. vasúttól	este	7 07
vásártérről —	reggel	4 35
F.-Abony felé m. á. vasúttól	reggel	4 56
F.-Abony felé vásártérről —	d. u.	4 56
G.-Kőcs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	5 16
G.-Kőcs—Polgár felé vásártérről	reggel	9 35
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4 51
Derecske—N.-Léta felé — —		
Bpestre érkezik:		
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6 40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5 45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9 35
Budapestről Debrecenbe indul:		
A d. u. 12 ó. 4 p.kor érk. gy. v.	reggel	7 25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9 —
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2 35
Az éjjel 8 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7 —
(P.-Ladányigy. v. átszállással)	este	9 15
Debrecenbe érkezik:		
Budapest felől (sznmélyvenat)	d. u.	3 29
Budapest—Nagyvárad f. gyors	este	6 40
Budapest—Nagyvárad felől —	éjjel	2 24
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	3 29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7 46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8 57
Szatmár—M.-Szegedről — — —	d. e.	4 31
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	10 11
Csak M.-Szigetről — — —	este	6 43
Szatmár felől — — —	este	8 04
Kassa—Miskolc felől — — —	d. e.	8 19
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	este	11 31
vásártérre —	reggel	7 33
mávasúthoz	d. e.	7 40
vásártérre —	este	6 22
mávasúthoz	este	6 28
vásártérre —	d. u.	3 29
mávasúthoz	d. u.	3 35
S.-Abony felől vásártérre —	d. u.	7 44
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7 54
G.-Kőcs—Polgár felől vás. tér.	reggel	5 25
G.-Kőcs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	5 35
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7 15
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	8 18

Nyiló virágok, csokrok, koszorúk.

Legbiztosabb és legjobb vetemény és virágmagvakat, gyümölcsfák, díszcserjék, gömbkacafákat és más kertészeti vágó növényzetet csakis

Paczelt János

m ü k e r t é s z n é l

Kossuth-utcai mag- és virágkereskedésében kaphatók.

Debrecenben.

Olasó ár és pontos szállítás biztosított.

„M A Y E R“ gépgyár

vas- és fémöntőde részvénytársaság SZOMBATHELY.

Raktár: Budapest, V. Lipót-körút 15 szám.

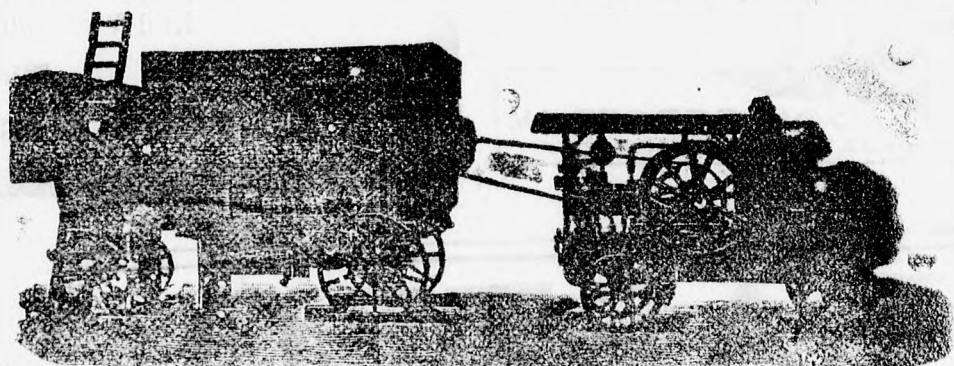
Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, u. m. velőgépek, szénagyűjtők, ekék, boronák, szeeskavágók, répavágók, morzsolók és darálók stb. a legjobb kivitelben,

kitűnő Benzin- és szivó-gézmotorokat 1-50 lóerőig.

szerkezetű

Legolcsóbb üzem! **Tűzveszély kizárva!**

Malomépítészet

Uj hengerek minden e szakmába vágó gép k gyártás miumalmi berendezések.

Különlegesség

Legújabb szerkezetű csavaros borprések, szőlőzúzók és szabad. víznyomású borsajtók.

Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve. * Kivánatra minden szükségletre külön költségvetés.

„Ursus“

a legtekélyesebb vasgerenda szerkezetű szabadalmazott borsajtó. Felső nyomással, a törköly egy darabban vehető le, a must vasrészekkel nem érintkezik s így a bor megfeketedése kizárva. Legmagasabb nyomóképesség. Hóni gyártmány.

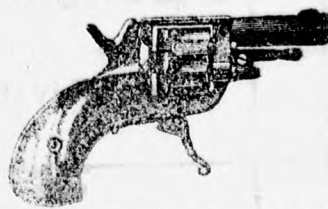
Budweisz-i és hóni gyártmányu porcellán, valamint meidinger-köpeny és öntöttvaskályhák, minden szerkezetű vas és porcellán-burkolatu konyhák.

Vadászfegyverek és felszerelések revolverek, hüvelyek. Lőpor áruda Ujdonság! Browning rendszerű ismétlő fegyver 1903. minta.

Képes árlap ingyen és bérmentve.

TÓTH GYULA

Debrecen, Piac-utca 20-27.

Iskolás fiúk és leányok részére

ajánlunk:

**Febérműveket,
Paplanok,
Matracok,
Flanell takarók,
Zsebkendők,
Nyakkendőket.**

Óriási választékban

DONOGAN ÉS SOMOSSY

Debrecen, Kistemplombazár.

Legolcsóbb és legjobb sorsjegyek

3% Magyar Jelzálog Hitelbank nyeremény sorsjegyek.

3 huzás évenként: a legközelebbi f. é. június hó 25.

3 főnyeremény évenként 200.000, 100.000, 100.000 kor.

3% évente 6 korona kamat jövedelmezőség.

100 drb.

ily 3%-os magy. jelz. nyer. sorsjegy megvásárlására egy társaságot alakítottunk 50 tag részére, oly formán, hogy minden tag

25 havi 10 frtos részlet befizetése ellenében jogot szerez, az időközi esetleges nyereményekre, a teljes befizetések után pedig 2 drb eredeti

3% magy. jelz. nyerem. sorsjegyre illetve nyeremény jegyre.

Csak rövid ideig fogad el előjegyzéseket a

Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank.**Keil-lakk**

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz kenőcs keménypadló számára.

Keil-féle „Glasur“ fénymáz 90 fill.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fill.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Borsos Kata cégnél Debrecen.

Hirdetések
művészi illusztrálása,
szövegezése,
eredeti tervezelek ki-
dolgozása és előle-
ges költségvetések
teljesen díjtalanul.

GOLDBERGER AY.
BUDAPEST, VÁROSDOMINA 20. — HIRDETÉSI IRODA. —

LÁSZLÓ JÓZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

KÖNYVEK,
folyóiratok,
ÁRJEGYZÉKEK,
számlák,
ZÁRSZÁMADÁSOK,
BÁLI MEGHÍVÓK,
TANCRENDEK,
FALRAGASZOK,
KÖRLEVELEK,
a legjobb kivitelben.
a „SZABADSÁG“
pol. napilap,
kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott,
gyorsasajtóval felszerelt**KÖNYVNYOMDA,**

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOKizlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.**HIRDETÉSEK**a
„SZABADSÁG“
részére

jutánycsan felvételnek.

A
„SZABADSÁG“
a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.**ELŐFIZETESI ÁR:****Helyben:**Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 kor.
Negyed évre . . . 3 kor.**Vidéken:**Egész évre . . . 20 kor.
Fél évre . . . 10 kor.
Negyed évre . . . 5 kor.